

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

І УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Правни основ за доношење Закона о допуни Закона о комуналним делатностима садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06) која прописује да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије, као и одредби члана 97. тач. 6. и 8, којима је прописано да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује: јединствено тржиште, системобављања привредних и других делатности, те друге економске и социјалне односе од општег интереса.

ІІ РАЗЛОЗИ ЗА ДОПУНУ ЗАКОНА О КОМУНАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ОСТВАРУЈУ

Комуналне делатности су делатности од општег интереса и од изузетног су значаја за нормално функционисање заједнице, њених становника и правних лица. Закон о комуналним делатностима прописује комуналне делатности и уређује опште услове и начин њиховог обављања.

Уставом Републике Србије, чланом 190. став 1. тачка 1) прописано је да општина, преко својих органа, у складу са законом уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности. Дакле, јединице локалне самоуправе су у уставној и законској обавези да обезбеде услове за обављање комуналних делатности у складу са законом који регулише комуналне делатности.

Одредбом члана 190. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије је прописано да општина, преко својих органа, у складу са законом уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, а Законом о комуналним делатностима предвиђено је да је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем (члан 2. став 1.).

Одредбама Закона о комуналним делатностима прописано је да комуналне делатности могу обављати јавна предузећа, привредна друштва, предузетници или други привредни субјекти (члан 5. став 1), као и да се поверавање обављања комуналне делатности врши на основу одлуке скупштине јединице локалне самоуправе о начину обављања комуналне делатности и уговора о поверавању, осим када се оснива јавно предузеће (члан 9).

Међутим, одредбом члана 5. став 2. истог закона прописано је да комуналну делатност снабдевање водом за пиће и комуналну делатност градски и приградски превоз путника у делу који обухвата обављање јавног линијског превоза путника тролејбусима и трамвајима могу обављати искључиво јавна предузећа које оснива јединица локалне самоуправе, друштво с ограниченом одговорношћу и акционарско друштво (у даљем тексту: друштво капитала) чији је једини власник јавно предузеће, односно чији је једини власник јединица локалне самоуправе, као и зависно друштво чији је једини власник то друштво капитала.

Из наведеног произлази да искључиво лице из правног сектора или друштво капитала које оснива јединица локалне самоуправе, односно јавно предузеће може обављати комуналну делатност снабдевање водом за пиће и јавни превоз трамвајима и тролејбусима,

а да је да је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем.

Имајући у виду да су локалне самоуправе под сталним притиском да подигну ниво квалитета комуналних делатности и унапреде пружање јавних услуга, при чему располажу ограниченим средствима, повезивање јавног и приватног сектора омогућава трајну подршку развоју и имплементацији локалних стратегија одрживог развоја ради унапређења квалитета живота грађана. Суштина увођења приватног сектора у традиционалне јавне послове јесте смањење фискалног притиска на локални буџет, убрзање инфраструктурних улагања, побољшање услуга, али и подстицање раста друштвеног производа и бољег живота грађана. До развоја овакве сарадње, односно поверавања одређених делатности од стране јавног сектора долази услед недостатка јавних средстава за финансирање јавних услуга и комуналне инфраструктуре.

На овај начин омогућава се и изградња комуналне инфраструктуре која изискује знатна финансијска средства које јединице локалне самоуправе без приватног партнера нису у позицији да изграде, а што у крајњем исходу има утицај на повећање квалитета комуналне услуге за крајње кориснике - грађане и грађанке Републике Србије.

Због све веће потребе за изградњом јавне (посебно комуналне) инфраструктуре, улагањима у добра од општег интереса и ефикасним пружањем услуга од јавног значаја, као неопходном се указала потреба за стварањем одговарајућег правног оквира. Јавна комунална предузећа из сопствених прихода треба не само да финансирају текуће издатке, већ и капитална улагања и инвестиције у опрему и објекте комуналне инфраструктуре без којих није могуће поуздано и стабилно задовољити комуналне потребе становништва.

Стога је неопходно да се правна форма у којој послују вршиоци комуналних делатности допуном Закона о комуналним делатностима уреди да комуналне делатности обављају правна лица из јавног сектора уз могућност закључивања уговара са правним лицима из приватног сектора ради обављања одређених послова из комуналних делатности, при чему правно лице из јавног сектора остаје као искључиви вршилац комуналне делатности.

С обзиром на уложене напоре Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре за унапређење у области комуналних делатности проценом финансијског и инвестиционог нивоа у области пружања услуга у овим комуналним делатностима, указује се на неопходност ових измена.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона извршена је допуна члана 5. Закона о комуналним делатностима тако што је додат став 3. којим је прописан начин организовања послова јавног сектора у обављању комуналних делатности снабдевање водом за пиће и градски и приградски превоза путника тролејбусима и трамвајима, тако да правна лица из јавног сектора описаних у члану 5. став 2. Закона о комуналним делатностима, могу да закључују уговоре са другим правним лицима за обављање појединих послова из оквира ових комуналних делатности. Прописано је да им је за такво делање потребна сагласност оснивача, и прецизирано је да се и у том случају, као једини искључиви вршилац комуналне делатности у односу на сва права и обавезе сматра то правно лице из јавног сектора.

V ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна финансијска средства из буџета Републике Србије.

VI РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Због све веће потребе за изградњом јавне инфраструктуре, улагањима у добра од општег интереса и ефикасним пружањем услуга од јавног значаја, као неопходном се указала потреба за стварањем одговарајућег правног оквира.

Предлаже се доношење овог закона по хитном поступку у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12-пречишћен текст), јер се овим законом омогућава пружање комуналних услуга – снабдевање водом за пиће и комуналну делатност градски и приградски превоз путника у делу који обухвата обављање јавног линијског превоза путника тролејбусима и трамвајима.

Законом се такође омогућава правним лицима из јавног сектора, односно јединицама локалне самоуправе да кроз јавно-приватно партнерство превазиђу постојеће проблеме у смислу унапређења постојећих, односно изградњу нових инфраструктурних објеката.

VII ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ЗАКОНА КОЈЕ СЕ ДОПУЊУЈУ НАЦРТОМ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О КОМУНАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА

Члан 5.

Комуналну делатност могу обављати јавно предузеће, привредно друштво, предузетник или други привредни субјект.

Комуналну делатност из члана 2. став 3. тачка 1) и комуналну делатност из члана 2. став 3. тачка 5) овог закона у делу који обухвата обављање јавног линијског превоза путника тролејбусима и трамвајима могу обављати искључиво јавна предузећа које оснива јединица локалне самоуправе, друштво с ограниченом одговорношћу и акционарско друштво (у даљем тексту: друштво капитала) чији је једини власник јавно предузеће, односно чији је једини власник јединица локалне самоуправе, као и зависно друштво чији је једини власник то друштво капитала.

ПРАВНО ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ УЗ САГЛАСНОСТ ОСНИВАЧА ДА УГОВОРИ СА ДРУГИМ ПРАВНИМ ЛИЦЕМ ОБАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПОСЛОВА ИЗ ОКВИРА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ ИЗ ЧЛАНА 2. СТАВ 3. ТАЧКА 1) И КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ ИЗ ЧЛАНА 2. СТАВ 3. ТАЧКА 5) ОВОГ ЗАКОНА У ДЕЛУ КОЈИ ОБУХВАТА ОБАВЉАЊЕ ЈАВНОГ ЛИНИЈСКОГ ПРЕВОЗА ПУТНИКА ТРОЛЕЈБУСИМА И ТРАМВАЈИМА, У КОМ СЛУЧАЈУ СЕ КАО ВРШИЛАЦ КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ У ОДНОСУ НА СВА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ ИСКЉУЧИВО СМАТРА ПРАВНО ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА.